

переосмислити процеси філогенетичного розвитку та, більш детально, зрозуміти еволюційні процеси, що проходили при формуванні і становленні класу.

Список використаних джерел

1. Авайс Дж. С. Еволюційні шляхи в природі: філогенетичний підхід / пер. з англ. О. Конкевич. Кембридж: Кембриджський ун-т. Преса, 2006. 298 с.
2. Коггер Г. Г., Цвайфель Р. Г., Кіршнер Д. Енциклопедія рептилій і амфібій. 2-е вид., перероб і доп. К.: Вид-во «Сіті Прес Компані», 2004. 623 с.
3. Кузьменко Л. П., Власенко Р. П. Еволюційна історія хордових: посібн. для самостійної роботи студентів. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 115 с.
4. Лосос Дж. Б. Принстонський посібник з еволюції / пер. з англ. С. Матіяш. Принстон: Принстонський університет. Преса, 2013. 854 с.
5. Мякушко С. А. Герпетологія: навч. посібник. К., 2022. 416 с.

МОДЕЛЬ САМОДОСТАТНЬОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Козак А.В., Кот Т.Ю.

Від самого початку створення держави з'являються, формуються нові зв'язки та відносини між державою та суспільством. Проте, цим зв'язкам та відносинам притаманна мінливість, що, власне, є об'єктивним.

Вважається, що найдосконаліший та найгармонійніший тип відносин держави та суспільства можна досягти на вищих рівнях розвитку, враховуючи умову становлення соціальної правової системи й громадянського суспільства.

Вимоги щодо постійного вдосконалення держави, трансформаційні процеси суспільства стали важливими та відіграли суттєву роль у стимулюванні розвитку визначальних засад державності правового характеру, зокрема будова влади та її функціонування, застосовуючи принцип розподілу влад. Отож, з часом з'явилося питання про суто соціальні функції держави за умов сформованої державності правового характеру. Тому починаючи з цього часу суспільство починає вимагати від держави здійснення соціально-орієнтованої політики, на що згодом стане орієнтована соціально-правова держава, а її основним завданням стане вирішення проблем соціального характеру [1].

Функції держави набувають чіткості, а зміст діяльності полягає в управлінні загальними справами всього суспільства, забезпечені суспільних інтересів, соціальної безпеки, охороні суверенітету та правового порядку. Проте у випадку слабкості суспільства та

нерозвиненості демократичних інститутів, коли стає поширеним політичний та національний екстремізм, тощо – держава набуває більшої влади перед суспільством та підкоряє його, та відіграє відносно суспільства деструктивну роль. Такі випадки простежувались у період правління фашистських та комуністичних режимів, або ж в умовах мусульманського фундаменталізму.

Характерним для такої держави ставали її надмірна самостійність, переважанням над суспільством та антисоціальна політика.

Сучасні ж суспільства та держави розвиваються в діалектичній єдності, як свідчить історія. Держава існує у відносній самостійності, межі якої визначаються юридично, а ступінь залежить від багатьох чинників, зокрема національних та історичних, політичних та економічних, соціальних та психологічних тощо.

Щодо сучасної України, правові межі самостійності держави та характер цих зв'язків ще не визначений. Вагоме місце в цьому процесі визначення посідає прийняття 28 червня 1996 р. Конституції України нашим парламентом, адже саме в ній відбувається закріплення визначальних для нашої країни принципів взаємодії між суспільством та державою [1].

Також разом з цим держава набуває обмежень правом та відбувається створення правового поля з метою забезпечити становлення та повноцінне функціонування органів соціального контролю та інститутів суспільства. Вирішення ж проблеми врівноваження співвідношення держави та сучасного суспільства перехідного типу полягає у визначенні механізмів ринкового та державно-правового регулювання всіх сфер життєдіяльності суспільства.

Варто наголосити, що наразі в Україні з'являється складність та суперечливість процесу формування соціально-правової держави саме в практичній площині, адже відсутня ефективна нормативна база, демократична правова система, загалом – основи правової державності, завдяки яким сформувались би інститути громадянського суспільства та соціальний аспект державності. Тому введення моделі самодостатнього суспільства могло б виявити свою ефективність, оскільки можна було б обмежити державні функції до соціальної та захисної, а функцію владних органів переорієнтувати від захисту інтересів держави до захисту інтересів особи, обмежити монополізм та продовжити введення децентралізації [2].

В наш час можна стверджувати, що багато прогресивних країн, зокрема європейських, почали розвивати модель самодостатнього суспільства. В Україні ж відповідно була введена реформа про децентралізацію, що частково відповідає моделі самодостатнього суспільства.

Оглядаючи приклади про введення та функціонування децентралізації в інших європейських країнах, можна зустріти суттєву різницю у функціонуванні самоврядування країн пострадянського простору. Оскільки за Радянського Союзу з'явилась «традиція» надавати кожній установі місцевого рівня статусу юридичної особи. Така традиція у країнах пострадянського періоду протрималась довго, зокрема у Латвії лише в 1994 р. відмовились від подібної практики. Якщо ж розглядати Молдову, то ця практика так і залишилась існуючою, тому в них районна рада є окремою від району та є юридичною особою. В Україні стара система зазнала змін, зокрема завдяки реформі про децентралізацію. Цей законопроект про децентралізацію повинен сприяти відходу від централізованої моделі управління державою та посиленню ролі громади та місцевої влади в розвитку свого регіону [3].

Самодостатнє суспільство в Україні є кроком вперед на шляху до найдосконалішого типу відносин держави та суспільства. Держава за даного суспільства повинна складатись з основ правової державності, завдяки яким сформувались би інститути громадянського суспільства та соціальний аспект державності, що в Україні недостатньо розвинений.

Для України важливо дослідити та вивчити досвід Польщі у впровадженні місцевих реформ про децентралізацію. Реформа розпочалася у 1989 р., одразу після падіння комуністичного режиму. Для громадян Польщі ця реформа стала однією з найважливіших серед усіх інших. Поляки справедливо вважають, що не можна будувати демократичне та правове суспільство там, де йому немає місця. Таким місцем може бути лише територіальна громада. Важливо зазначити, що реформа місцевого самоврядування в Польщі поділялася на кілька етапів. Важливим для польських реформ було те, що вони отримали конституційне затвердження [4].

Отож, запровадження цієї моделі суспільства в основі держави вимагає довготривалого процесу, який може відбуватись у кілька етапів, як це відбувалося в наших сусідів – Польщі, або швидке впровадження системи з реформ та законів про децентралізацію,

самоврядування тощо, яка згодом укріплювалась би новими додатковими законами, як це відбувалось в Латвії.

Варто зазначити, що потрібно одразу вирішувати економічну проблему, що з'являється, оскільки рівномірне розподілення коштів задля достатнього рівня наповнення місцевих бюджетів є вкрай важливим для їхнього функціонування як частини громади, територіального самоврядування. Існує дієвий варіант вирішення цієї проблеми, що вдало застосований в Німеччині – внесення до Податкового кодексу норми, що передбачатиме внесення податків за місцем розташування виробничих потужностей, а також закріплення цього положення на конституційному рівні.

Список використаних джерел

1. Опришко В. Ф., Шульженко Ф. П., Шимон С. І. та ін. Правознавство: Підручник; За заг. ред. В. Ф. Опришка, Ф. П. Шульженка. К.: КНЕУ, 2003. 767 с.
2. Постанова Верховної Ради України від 31 серпня 2015 року № 656-VIII «Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади».
3. Децентралізація. [Електр. ресурс]: URL: <https://bit.ly/41axZIA> (Дата звернення: 25.10.2022).
4. Конституція Польської Республіки (з передмовою В. Шаповала). К.: Москаленко О.М., 2018. 82 с

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ І ЕКОЛОГІЇ

Козак Л.М., Грицай Н.Б.

Перед сучасною українською школою постає завдання вдосконалення традиційних методик і технологій навчання. Зокрема, технології розвивального навчання спрямовані на розвиток свідомих членів суспільства.

Основною вимогою до сучасної школи є забезпечення не лише засвоєнню певної сукупності знань та вмінь, але й розвиток інтересів та здібностей учнів та особистості загалом. Кожен навчальний предмет, і біологія зокрема, розглядається як засіб розвитку особистості учня через формування предметних та ключових компетентностей [4]. З огляду на це педагог має використовувати такі педагогічні технології, за допомогою яких розвивалися б такі якості школярів, як самостійність, пізнавальна активність, ініціативність, уміння креативно виконувати завдання та ін. Саме такою технологією є система розвивального навчання.